

Redacția

și

Administrația

Cluj Reg. Maria 14

TELEFON 124

Librăria Anca

Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

ZIAR SĂPTĂMÂNAL INDEPENDENT

Abonament:

Pe un an Lei 120.—

Pe 1/2 an „ 60.—

Pe 1/4 an „ 35.—

Anunțurile se primesc după tarif.

Manuscrisele nu se înapoiază.

Cluj 9 Septembrie 1923.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

Pentru străinătate un exemplar 3 Lei.

Un proces senzațional al lui „Brassói Lapok”

Ziarul iredentelii horthiste acuzat că a tras statul român pe sfoară cu un milion și jumătate.

Peste câteva zile se va aduce în fața justiției locale un nou caz senzațional menit să dovedească lipsa de precauție a statului român față de minoritatea maghiară și jidănească.

Procesul a fost intentat de către ziarul „Brassói Lapok” din Brașov reștitei riportericești „Gyilkos” din Cluj, care arătase nu de mult faptul deosebit de caracteristic, că „Brassói Lapok” a încasat dela statul român o subvenție de un milion și jumătate, pentru ca îndată după aceea să se pună în solda guvernului maghiar.

Cazul este cu atât important, cât la proces vor fi ascultate după informațiile noastre și o seamă de personalități suspuse. Il socotim însă important și pentru faptul, că este în viața aducere în fața justiției a subvențiilor ungare ale ziarelor maghiare dela noi.

Un nou protest contra impozitelor

Adunarea partidului maghiar contra „unilateralității” impozitelor.

Partidul maghiar din Cluj a hotărât să convoace o mare adunare publică, pentru a protesta contra noilor impozite, pe cari, ca pe toate faptele guvernului român, le socotește îndreptate contra minorității maghiare. Printre altele va protesta mai energic contra impozitelor pe firmele scrise în unguerește și taxate în rând cu firmele străine. Partidul maghiar are pretenția, că limba franceză sau germană bunăoară, pot fi socotite limbi ale altor state, deși avem și cetățeni cu asemenea limbă, limba Ungariei însă trebuie socotită indigenă, chiar și dacă nu este a comerciantului respectiv, cum bunăoară este cazul comercianților armeni și jidani. De prisos o discuție cu o astfel de mentalitate.

În aceeași ordine de idei protestul partidului maghiar are încă un punct contradictoriu:

Cum adică, acest partid unguresc se simte îndreptățit să protesteze și în numele populației evreiești împotriva impozitelor către statul român? Pentru că cei mai mulți de pe lista comercianților protestanți publicată în organele sale, sunt de această lege a lui Moise!

O impietate ungurescă

Suntem informați din cercurile gardiștilor naționali, că fabrica dela Beleş a deputatului Urmánczi, autorul intelectual al împuşcării și arderii pe rug a celor 40 de români din aceea comună, pentru a împiedeca ridicarea unui monument comemorativ hotărâtă de organizația gardiștilor naționali, a început să zidească grajduri pe locul barbariei din Dec. 1918.

Alragem asupra acestei canine impietăți atenția dlui prefect Septimiu Mureșianu, în care avem cu atât mai multă încredere, cu cât numai alaltăeri s'au refăcut din inițiativa sa mormintele celor 40 de martiri și s'a pomenit memoria lor după toată cuviința.

Țara străinilor

În atențiunea siguranței din Cluj.

Credem că li-s'a atras și organelor noastre de siguranță atenția, că în ultimul timp au început să mișune iar pe la noi tot felul de elemente străine, indezirabile și fără nici o îndoială suspecte. În Cluj mai cu seamă, am început a vedea în ultimul timp figuri de acestea, de obicei unguri și îndeosebi jidani din Ungaria, pe cari toată lumea ți'i arată cu degetul, spre mirarea tuturor cari știu că avem aici un serviciu de siguranță destul de bun. Pe semne au prins toți acești indezirabili de

vestea ultimului ordin al patriotului nostru Jean Tehaș, de care vom vorbi în altă parte a ziarului.

Precizăm aci o chestiune, de care organele siguranței statului ar putea și ar trebui să se intereseze deaproape:

Anume, o seamă de membrii români ai sindicatului chelnărilor din Cluj ni-s'au plâns, că tovarăși de-ai lor, români, rămân fără slujbă pentru că toate locurile le ocupă chelnări veniți de curând sau mai demult din Ungaria, a căror lipsă nu o simțea aici nimenea. Acești indezirabili jidani și unguri din Ungaria sunt la Cluj în număr de peste 20 și acelaș lucru se întâmplă și la sindicatul muncitorilor grafici unde numărul celor fără de lucru a crescut atât de simțitor. Informatorii noștri ni-au spus, că vor prezenta siguranței întreagă lista indezirabililor, din care se va vedea care cu ce drept ia pâinea românilor din această țară.

O nouă violare a Centrului Studențesc din Cluj

Prorectoratul Universității clujene a dizolvat din nou Centrul Studențesc „PETRU MAIOR”, în schimb a îngăduit studenților evrei să disece cadavre creștinești, contrar dispozițiilor anterioare ale rectoratului și ministerului. Incidentele de Luni și Miercuri dela Institutul de anatomie și reintroducerea poliției în Universitate.

Cu redeschiderea Universității, conflictul dintre studențimea creștină, cea evreească și autoritățile universitare a izbucnit din nou, chiar din prima zi, de astădată însă nu numai pe vechi chestiune a numerusului clausus, ci în rândul dintâi pe aceea a cadavrelor evreiești, chestiune în care autoritățile universitare au ajuns să se contrazică și să provoace astfel incidentul de Luni după amiază. Acel incident avea menirea să reamintească rectoratului Universității noastre despre un vechi angajament al său pe care l-a călcat spre mai marea satisfacție a studențimii și comunității lui Israel. Incidentul a fost totodată și o aplicare a hotărârii dela Iași de a nu se intra la cursuri până nu se va satisface pretențiunile studențimii române.

Incidentul de Luni.

Punerea în practică a acelei hotărâri comunicate în numărul nostru trecut, s'a făcut în împrejurările de mai jos pe cari Universitatea le putea face lesne evitate.

Luni s'au reînceput oficial lucrările la Institutul de Anatomie, cari până atunci se urmau numai de către studenții creștini. La aceste lucrări ale anului întâi dela medicină, de complectare a acelora din semestrul trecut, au venit și studenții evrei, în număr de peste 30, fără ca întâi să se fi îngrijit să aibă cadavre jidovești pentru disecție.

S'a întâmplat deci inevitabilul: Studenții creștini nu puteau îngădui ca colegii lor jidani să disece cadavre creștinești împotriva hotărârii din anul trecut a

tât a Rectoratului și Ministerului, cât și a Comunității izraelite, de a disece numai cadavre de ale lor. Aflându-se deci, că cu îngăduirea Rectoratului studenții evrei calcă și dispozițiunea Universității și pe aceea a Ministerului, un grup de vr'o 25 de studenți creștini au dat năvală în sala în care diseceau studenții necreștini. Studenții creștini cari diseceau în altă sală, au fost împiedecați dela acest act.

S'a aplicat cu această ocazie studenților jidani o ciomegire care se zice că a fost fără pereche. Prigoana s'a continuat pe scările clinicilor până afară în străzile Micó și Iorga.

Întâia făgăduință a prorectorului.

După incidentul petrecut între orele 3—4, o delegație a studenților jidani s'a prezentat dlui prorector dr. Călugăreanu, care le-a făgăduit că va garanta liniștea introducând ca în anul trecut poliția. A doua zi deci porțile clinicilor au fost păzite de posturi de sergenți, cari de atunci nu mai îngăduie accesul decât studenților dela medicină cari au cursuri.

Al doilea incident.

Miercuri s'a încercat a doua oară a studenților jidani de a disece cadavre creștinești. Un grup de studenți creștini a încercat să le ațină acestora calea la intrarea în Clinici, dar fără vr'o ispravă.

S'a ajuns totuș rezultatul, că ieri

la lucrările de anatomie au participat numai studenți creștini.

În schimb incidentele de mai sus s'au răzbunat volnic asupra studențimii creștine. Pentru că pe ziua de ieri dl dr. Călugăreanu, prorector, a dispus sigilarea și dizolvarea Centrului Studențesc „Petru Maior”, pe a cărui ușe s'a afișat această înștiințare, sub numărul 12/1923/4, datată din 7 Septembrie crt.:

Înștiințarea de dizolvare a Centrului Studențesc.

„Noi, prorectorul Universității din Cluj, în lipsa Senatului Universitar și motivat de urgența impusă de împrejurări, hotărâm următoarele:

1. Este strict interzisă turburarea liniștei și bunei rândueți în timpul cursurilor și lucrărilor începute.

Cei vinovați vor fi deferiți justiției.

2. Având în vedere, că în fruntea grupului turbulent care a provocat dezordine la 3 Septembrie, în Institutul de Anatomie descriptivă, se găsea un fost student, eliminat din toate Universitățile, care semnează ca președinte al Centrului Studențesc din Cluj, d. Ion I. Moța;

Constatându-se astfel că Centrul Studențesc se pune în afara regulamentelor universitare, îngăduind unei persoane care nu mai are calitatea de student de a vorbi în numele său, provocând la dizordine;

Până la întâia adunare a Senatului Universitar

ORDONĂM:

a) Dizolvarea imediată a Centrului Studențesc „Petru Maior” și aplicarea sigiliilor pe ușile camerelor ce'l erau destinate.

b) Orice act emanat din partea Centrului Studențesc, după această hotărâre, să se defere Parchetului.”

ss. Prorector dr. Călugăreanu.

Această a doua dizolvare a Centrului Studențesc „Petru Maior” pe care nici o teroare ungurescă nu l-a lovit astfel în toți cei 60 de ani de ființare la Budapesta, a indignat nespus studențimea, în rândul dintâi pentru că semnatarul hotărârii de mai sus a pus Universitatea într'o gravă contradicție cu sine însăși.

Astfel (pe noi nu ne interesează ce vină a comis președintele Centrului Studențesc și dacă Universitatea n'a fost ca de obicei greșit și unilateral informată), Universitatea din Cluj nu putea să nu recunoască acum calitatea de președinte a dlui Ioan I. Moța, după ce acum patru luni numai, după contestata și pe urmă revocata lui eliminare pomenită în deciziunea de mai sus, i-a recunoscut-o în mod oficial. Astfel la ședința din 13 Mai crt. a Centrului Studențesc, ținută după eliminarea dlui Moța, și prezidată de de dânsul, Rectoratul a trimis ca delegat pe dl prof. Marin Ștefanescu, care a asistat la votul de încredere dat președintelui Centrului și și-a dat aprobarea oficială prin aceea că n'a adus nici un cuvânt în contradictoriu. Ministerul apoi a revocat și eliminarea,

mai rămânând numai nu știu ce chestiuni de formă.

Greșala însă a dlui prorector este și mai mare, dacă se are în vedere, că de incidentul care ar fi motivat deciziunea sa, este și Universitatea vinovată, întrucât trebuia să execute hotărîrea sa privitoare la cadavre. În loc de aceasta, dl prorector Călugăreanu a îngăduit evreilor să disece cadavre creștinești și numai după al doilea incident și după o adresă energică a președintelui Centrului Studentesc s'a gândit la respectarea pomenitelor deciziuni a Universității și Ministerului, privitoare la cadavrele pentru disecție.

Jidovii vor disece numai cadavre de ale lor.

Abia după aceasta deci, dsa a aflat la facultatea de medicină înștiințarea, că dacă comunitatea izraelită nu se va îngriji până la 15 crt. de cadavre jidovești, studenții necreștini nu vor mai fi îngăduiți la disecție.

Și totuș, Centrul Studentesc a trebuit dizolvat pentru călcarea de regulament!

Privilegiu pentru jidani

De altfel d. dr. Călugăreanu a făcut unei delegații a studenților jidani declarația, fiind vorba despre cadavre, că „nu este admisibil, ca studenții jidani să aibă la Universitatea românească privilegii“.

Aceleiaș delegații i-a declarat, că comunitatea izraelită nu numai că nu pune la dispoziția universității cadavre jidovești din cele nereclamate, dar nu de mult a răscumpărat două asemenea cadavre, numai ca să nu ajungă a fi disecate.

Ce se așteaptă?

După toate cele de mai sus, este greu de închipuit, că lucrurile vor intra lesne în ogașa normală, după înseși autoritățile, neprevăzătoare (ca să nu întrebăm un termen mai aspru) le-au spus până aici.

Îndeosebi, că studenții jidani au solicitat rectoratului să fie asigurați și în afară de Universitate, ceea ce este ega cu un îndemn către autoritățile neuniversitare, Rep.

Putred

La secția de anatomie a Universității din Cluj s'au reînceput lucrările, și contrar hotărârii ministerului, a rectoratului și comunității israelite, rectoratul Universității îngăduie studenților jidani să disece cadavre creștinești.

Tot la Cluj guvernul interzice congresul studențesc, pe motivul că ar fi participat la el și profesori, dar îngăduie la Timișoara și Orade, orașe la graniță, să se întrunească congrese evreiești cari să protesteze contra limbii românești și să declare recunoștință Ungariei care a emancipat jidănimia. La aceleaș congrese politice se îngăduie participarea elevilor de liceu, băeți și fete, pentruca protestul contra introducerii limbii românești în școlile sioniste, în locul celei maghiare, să fie cu atât mai semnificativ.

Și tot la Timișoara se îngăduie contrar legii ființarea unui tribunal, permanent și declarat, evreo-maghiar, care să pronunțe sentințe și asupra românilor. Și pentruca inconștiența (cel mai îngăduitor titlu ce'l putem da conducătorilor noștri) să fie și mai păcătoasă, „Asociația Cetățenească“ din Timișoara, care și are partea ei de contribuție la înființarea tribunalului „Lloyd“ și la atâtea alte acte nero-mânești, are în frunte pe d. dr. Aurel Cosma, ministru în cabinetul dlui Ion

La Cluj apoi, și la fel și în celelalte orașe, elementul românesc este mereu la discreția străinului, în toate carierele, în toate serviciile publice și particulare. Și am putea continua o săptămână, o lună întreagă, cu aceste arătări, de cari vinovați sunt toți câți s'au perindat până acum la conducerea României întregite.

Ne oprim însă, pentrucă un singur fapt pe care'l vom arăta, arată totul:

La Timișoara, la adunarea generală a „Astrei“, a fost ales președinte al acestei instituțiuni d. Vasile Goldiș.

D. Vasile Goldiș, eruditul, bisericosul, pedagogul, ziaristul — sau cum i-ar mai zice partidul național — în fruntea „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român“! D. Vasile Goldiș, ales unanim, prin aclamație, în virtutea tradiției dela „Astra“!

A fost ales în fruntea „Astrei“ apreciatorul lui Mihai Viteazul din cunoscutul manual de istorie! Omul, care acum o jumătate de an numai a re-

cunoscut, că a mijlocit la contele Károlyi rămânerea Ardealului la unguri!

O, d. Vasile Goldiș, cu frumosul său trecut românesc, frumos ca aptitudinile sale de îndrumător cultural, nu putea fi ales decât unanim, prin aclamație! Cum să se aducă la alegerea dela Timișoara o opinie separată, când aceasta însemna să se desmintă că generația noastră de astăzi, a Ardealului, este cea mai păcătoasă din câte a cunoscut istoria neamului nostru! . . .

Pentrucă așa a fost această generație, și atât cât o vom mai ști, la șirul început mai sus al inconștiențelor și trădărilor vom adăoga mereu, spre mai mare mândria României întregite. Va veni însă ziua. Ceea ce ne-ar întrista, este că în istoria popoarelor demulțorii zilele deșteptării vin când nu mai sunt de trebuință. Și ar fi ultima tragedie, ca zorile zilei de mâine să se arete când nu va mai fi nimic de luminat decât putreziciune! H.

Afacerile partidului maghiar cu guvernul

— Partidul maghiar a hotărît să se reorganizeze săptămânile acestea creând un centru la Timișoara, sub președinția ocultă a ministrului dr. Aurel Cosma.

Știrea din subtitlu nu este a noastră, o publică în numărul său de alături organul guvernamental „Infrățirea“ din localitate, în legătură cu niște declarații ale senatorului ungur din Timișoara, dr. Fülöp.

Iată despre ce este vorba:

Avem în România un partid maghiar, cel arătat ca iredentist mai cu seamă de ziarele liberale, — care are asemenea lui Ianus, două fețe: una la Cluj și în tot Ardealul, iredentistă în cea mai autentică accepție, și alta la Timișoara, adulătoare și cu două nume: partidul din Timișoara este existent numai ca titlu, încolo membrii lui sunt grupați într-o a doua organizație, zisă „Polgár-Szövetség“, (Asociația cetățenească), și pusă sub președinția dlui ministru dr. Aurel Cosma.

Iată ce ne spune în „Țara Noastră“ fostul prefect Nemoianu, despre

organizația din Timișoara: Tot ce partidul maghiar din Cluj nu poate isprăvi, pentrucă fiind un centru politic oficial este ținut de guvern mai de scurt, trimite la Timișoara, la partidul maghiar de acolo, care transformându-se imediat în organizația „Asociației cetățenești“ prezintă chestiunea președintelui său, ministrului Cosma. Astfel actele partidului maghiar, atât de combătute la Cluj și prin „Viitorul“ la București, se rezolvă de către un ministru liberal, președinte al oculte partidului maghiar iredentist din Timișoara.

Nu ne vom mira deci, de ce partidul maghiar a hotărît să se reorganizeze, făcând din Timișoara un al doilea centru oficial.

Duplicitatea guvernamentală, pusă la cale de ministrul din Banat, ține deci pas egal cu aceea ungurească.

Instrăinarea justiției românești

— Situația barourilor și justiției statului. Justiția clandestină. Cine împarte dreptate Moșilor. Din faptele coadelor de topor. —

Asistăm de mai bine de trei luni la o frumoasă mișcare a avocaților români din Cluj, pornită pentru afirmarea dreptului nostru în justiția care numai duă nume mai este a statului român, și spre marea noastră îndurare ne e dat să constatăm, că mișcarea lor — ca de obicei, de altfel — este cât se poate de neglijată de către mai marii zilei și în special de partidele politice angajate la finanța jidovească. Deși a trecut atâtea timp de când s'a pornit mișcarea și deși ne aflăm în preziua congresului general al tuturor avocaților români din țară, acești dictatori peste presă și peste opinia publică precupețesc încă asentimentul pe care trebuia să și'l dea din prima zi. Constatarea aceasta ne-a îndemnat mai de mult să căutăm a pătrunde tainele nepăsării acesteia românești, și nu va fi de mirare, că am ajuns să vedem că au dreptate îndrumătorii noștri ca să nu se desmintă. Pentrucă a lua partea avocaților români, ar însemna din partea lor să și osândească singuri indolența cu care au provocat stările de lucruri de astăzi.

Pentrucă am ajuns la această constatare, vom preciza, că o inconștiență ca și care numai la noi se poate închipui, a favorizat pe față elementul străin, în dauna românilor, după ce un

mileniu de aspirare a noastră îl favorizase într'atâtea, încât chiar o operă românească de refacere, conștientă, ar necesita ani și chiar decenii pentru dreapta așezare a balanței.

Datorită inconștienței românești dusă până la tradare, am ajuns să avem astăzi această de toți știută și totuș tolerată situație:

Barourile din Ardeal sunt încăpute pe mâna unei covârșitoare majorități străine, toate până la unul, cu excepția Sătmăruului și Clujului, unde afirmarea dreptului românesc a necesitat cunoscutele lupte uriașe.

Dar chestiunea barourilor ar putea fi și una profesională. De aceea stăruim îndeosebi asupra situației în care se găesc magistrații români. Astfel față de 465 magistrați unguri și în special evrei încadrați de către fostul ministru de justiție Antonescu, avem în Ardeal abia 432 români, dintre cari 172 din vechiul regat.

Nu vom mai vorbi despre raportul dintre avocații români și străini, pentrucă aci balanța este păcătoasă de defavorabilă.

Este lesne să ne închipuim din cele de mai sus, ce justiție poate fi aceea care se chiamă a statului român. Totuș, pentruca să ne dăm și mai bine seamă vom cita aci un exemplu de

care nu și-l-ar fi putut închipui Avram Iancu în România românilor: La Abrud, la Cămpeni, la Baia-de-Criș, populației exclusiv a noastră i-se împarte dreptatea de către unguri și evrei. Acest caz îl putem referi la întreaga Transilvania.

Dar nu a fost de ajuns atâtea. Că pentruca justiția românească să fie și mai adânc săpată, avocații maghiari și jidani au creat tribunale ale lor, în afară de lege, atrăgând sub ele și populația românească, lucru care a fost arătat de către președintele contenciosului statului din Ardeal în conferința avocaților români dela Timișoara.

Toate aceste sunt cu atât mai îngrijorătoare cu cât avocații unguri în chestiune sunt dintre acei cari au de negat în diferite rânduri jurământul, sau, ca în cazul tribunalelor maghiaro-jidovești, nici nu l-au depus. Iar de această situație nu minoritățile sunt în rândul dintâi vinovate, pentrucă nu parazitul de pe om este acel care poate fi tras cel dintâi la răspundere. Găsim vinovate toate guvernările noastre și în special pe cea averescană, ai cărei miniștrii de justiție și dela departamentul Ardealului au dispus cel dintâi, d. M. Antonescu, încadrarea majorității de magistrați de altă lege, iar ultimul d. dr. Goga prin stăruințele depuse, prelungirea de 4 ori a termenului de depunere a jurământului. Ori unde în altă țară, consecințele le trage vinovatul; aici le tragem noi, populația majoritară a Ardealului.

Când un ministru este președinte evreo-maghiar

La Timișoara ființează o organizație zisă „Asociația Cetățenilor“, pusă sub președinția ministrului local dr. Aurel Cosma, cea mai ștearsă figură din cabinetul dlui Ion I. C. Brătianu. Organizația este cum o vrei: jidănească, ungurească, nemțească, și se ocupă de obicei cu chestiuni pan-maghiare, după cum se arată în altă parte a ziarului nostru.

Până aci dlui președinte al ei i-s'ar părea explicabil totul: mări-te, elevul în politică dr. Cosma, socoate poate, că face politică împăciuirii ungarilor și jidanilor cu românii! Guvernul Brătianu cu ministrul Cosma și prefectul Costeș și-a găsit tocmai oamenii!

Dar iată un exemplu din faptele președintelui „Asociației Cetățenilor“ din Timișoara:

O delegație a „Asociației“ a acesteia se prezintă la d. ministru (la președintele ei) și i cere să intervină pentruca secția maghiară de pe lângă școala comercială din Timișoara să ființeze înainte și după desființarea ei de către ministrul instrucțiunii publice. D. ministru (zi: d. președinte) făgăduiește Asociației pe care o conduce, că școala va mai ființa un an, fără ca mai întâi să întreb pe colegul său din minister dacă aprobă.

Ne închipuim că după această Asociația Cetățenească din Timișoara a dat președintelui ei un nou vot de încredere și un nou banchet.

— Școală de agenți sanitari Cluj. La 1 Octombrie se va deschide la Cluj cu durată de un an o școală de agenți sanitari, la care se primește tineri cu vârsta de 21 de ani împliniți, întreținuti și instruiți gratuit.

Informațiuni

Rezoluția sechestrului dela Centrul studentesc

Într-o altă parte a ziarului, că profesor dr. Călugăreanu a dispus dizolvarea imediată și sigilarea Centrului Studentesc „Petru Maior” Cluj. Hotărârea dlui profesor a fost nespun studentimea română, și știe una și bună: că teroarea unască cea mai nesăbuită a fost tot mai binevoitoare față de acest centru Studentesc decât regimul Roșiei jidănite.

Revolta aceasta a provocat așezarea de către studenți a ușii sigilării Centrului și ruperea sigiliilor și anulului de dizolvare a Centrului.

— **Amânarea serbărilor comemorative ale lui A. Vlaicu.** *ultimul moment primim din țară știrea, că serbările de comemorare a morții lui Aurel Vlaicu au fost amânate pe ziua 13 Septembrie 1924.*

— **Jidani Sfatului Negustoresc în nou.** De câțiva timp Sfatul Negustoresc din localitate a început să organizeze secțiuni în provincie și trimite în scopul acestei propagande nuștjidănași, a căror operă am mai vădit-o în acest ziar. Astfel pe ziua 10 o echipă de acestea a plecat în Sălaj, pentru organizarea comerțurilor de acolo. Ca mâine deci vom avea repetat cazul dela Hida, unde un ținut românesc. Sfatul Negustoresc înființate prin mijlocirea jidanișilor de aici, încap exclusiv pe ni străine.

Că această operă făcută pe chelala Sfatului o sprijinește și un român al celor patru emisari izraeliți, așns să nu mai mire pe nimeni, duce ridicarea lui în fruntea Sfatului a mijlocită de străini pentru a le servi de față la multe de toate.

— **Nouile prețuri ale făinei.** Consiliul comunal a hotărât Miercuri noi prețuri pentru făină, stabilindu-se la 15 kg. de făină fină, 8-75 făina de cl. I. și 5 făina pentru pâine, aceste prețuri loco moara, fără impozite și eventualele cheltuieli de transport.

Pentru detailiști s'a hotărât prețurile de 11-25, 10-25 și 6-50 de kg.

Lista aceasta de prețuri, fixată de consilier Crainic, este valabilă pentru 30 de zile. Ea a mai fost propusă, dar a fost respinsă introducându-se în loc în locul ei alta care a făcut posibile nenumărate speculațiuni.

— **Noua împărțire a județelor.** În ziua nouă sesiuni parlamentare care dezbate în deosebi reforma administrativă, s'a dat acum publicității proiectul nouilor județe ale Ardealului cum au fost trasate prin proiectul ministerului de interne. Conform proiectului, România va avea 72 județe.

Județele Ardealului în deosebi vor fi modificate simțitor desființându-se unele ca Făgărașul și Târnava-Mare. În schimb se vor înființa altele noi.

Trebuie să înregistrăm în legătură cu acest din cale afară de important proiect, că interesele românești sunt în discuție numai într-o mică măsură. Comandându-se județul Sibiului și al Bărbantului, aceste județe capătă un caracter mai românesc. În schimb nu s'a produs tocmai bine creându-se un județ pur săcesc cu peste 200 de mii unguri. La fel noua hotărâcere a Sfatului Sălaj a întărit elementul ungar tocmai la granița maghiară.

— **O nouă societate culturală la Cluj.** Societatea culturală și artistică „Orion” din București a luat inițiativa înființării unei sucursale la Cluj, sub

președinția dlui căpitan Beleuță. Noua societate românească de aici va ține săptămânal conferințe, va aranja expoziții, șezători literare, contribuind simțitor, după cât făgăduiește și garantează prin trecutul centralei din București, la inițierea unei serioase mișcări românești în Cluj.

Intr'un număr viitor vom veni cu amănunte.

— **Zece ani dela moartea lui Aurel Vlaicu.** Joi, în 13 Septembrie, se împlinesc zece ani dela moartea aceluia, care dintr'un gând sublim a încercat în toamna anului 1913 să treacă în zbor, cel dintâi, Carpații. Iubitul nostru al tuturor, genialul și cutezătorul Aurel Vlaicu, a încercat atunci simbolizarea visului împlinit astăzi, al prăbușirii graniței carpatine, și a căzut zdrobit sub mărgea încercării sale. Toată obștea românească l-a plâns atunci într'o simțire, pentru că pe urmă să-l treacă și pe eroul din Bințișni în rândul marilor uitați.

O nedreptate caracteristică românească va fi corectată acum, prin ridicarea unei pietre comemorative pe locul morții lui dela Câmpina și prin baterea unei plăci comemorative pe casa sa natală din Bințișni. Un comitet de inițiativă din Orăștie s'a însărcinat cu acest lucru și trebuie să-l fim recunoscători pentru aceasta.

Avem credința, că ziua de 13 Septembrie 1913 va fi comemorată Joi cu toată pioșia. Acel, care în afară de căderea sub sarcina împlinirii mărgelei vis al trecerii Carpaților în zbor, a avut întâi de toate meritul de a fi unit toată suflarea românească în sentimentul încrederii în sine, tot timpul glorioaselor lui zboruri, o merită mai mult decât oricine.

— **O nouă rubrică a „Clujului”.** *Găsindu-ne pe urmele unor senzaționale documente autentice din epoca unghurească, vom publica, credem cu începere din numărul viitor, o serie de relațiuni despre felul cum toți anti-semiții Ungariei, cu excepția unuia redus la calicie și neputință, au fost răpuși rând de rând de oculta jidovească.*

— **Decanul baroului din Iași la Cluj.** D. Eugen Herovanu, decanul baroului din Iași, unul dintre juriștii cei mai de seamă din vechiul regat, a fost toată săptămâna la Cluj, unde s'a interesat de aproape de mișcarea avocaților români. Asociația avocaților români din Cluj a dat alaltăeri în onoarea d-sale o masă intimă, la care s'a discutat în amănunțime lupta contra elementului străin acaparator. Distinsul oaspe a fost călduros sărbătorit în decursul staționării sale la noi. Simpatia aceasta s'a manifestat cu atât mai puternică, cu cât d. Eugen Herovanu este acel care în preziua războiului inițiasă în vechiul regat o mișcare similară aceleia de aici.

După informațiunile ce le avem, decanul Iașilor a pus în vedere avocaților români din Cluj, că va stăruie pe lângă avocații români români din Moldova, să se prezinte cât mai mulți la congresul avocaților români care se va ține la Cluj în 29 și 30 crt.

— **Cum sunt gospodărite bunurile orașului nostru.** O rezoluție din săptămâna aceasta a consiliului comunei Clujului a atras atenția asupra ușurinței cu care sunt administrate bunurile de milioane date în antrepriză particulară pe prețuri derizorii și fără licitație publică. Este cazul cafenelei Palermo din edificiul Primăriei, închi-

riată cu toate apartenențele și cu tot teritoriul, firmei de automobile Pery, pe 15 ani, cu prețul de 15 mii pe an.

Socotim, că dacă primăria publică obligatoriu concurs de licitație, se găsiu și alți români cari să ofere o chirie chiar împătârii, cu atât mai vartos, că primăria a asigurat concesionariului în mod obligatoriu un local similar în edificiul primăriei ce se va construi. De altfel aflăm, că s'au găsit până acum mai mulți să contesteze transacția cu pomenita firmă.

Ziarului „Clujul” neapartînând nici unei tabere politice, a avut o primire mulțumitoare din partea întregului public cetitor.

Atât scrisorile primite la redacție, cât și mărturisirile verbale, ne-au determinat, să intenționăm scoaterea de mai multe ori pe săptămână, a ziarului nostru, cu începere din luna viitoare.

— **Străinii lui Jean Tehaș.**

Se știe, că la 28 Iunie crt. a expirat termenul funest al încetățenirii jidanilor în România. Incetățenirea galițienilor scurși aici după 1914 și indeosebi după război, se știe cum s'a făcut: Un decret trecut de urmă în noua constituție, li-a legat pe perciuni cetățenia română fără să le ceară nici o dovadă, nici un act, decât o simplă declarație că vor să ne blagoslovească cu concetățenia. Acest nou fel de sporire a populației țării noastre ne-a mai preocupat într'un număr cu puțin înainte de 29 Iunie 1923: Am citat atunci o înștiințare din „Curierul Israelit”, prin care li-se spune veneticiiilor pe față, că nu le trebuie nici un act pentru a deveni cetățeni români.

Dar iată, că patriotismul ministrului care ne-a fericit cu împământinirea scursorilor Galiției, este pusă la critică de subalterni. Parchetele, după cât aflăm, au început să ceară nouilor cetățeni acte. Și aceasta a stârnit mare indignare la concetățenii noștri, iar ca rezultat dl ministru al justiției, Florescu, a ordonat să se suspende imediat răscolirea originii cetățenilor d-sale.

Până aci, chestiunea s'a mai discutat, dar numai de presa evreească. Ea a avut însă un epilog fără pereche: În „Curierul Israelit” de acum o săptămână un scrib care ia în deșert numele lui Horia și al lui Carp, ocupându-se de această chestiune, spune conaționalilor săi, cu un cinism pe care nu l-am mai întâlnit: Nu declarați nimic. N'am nici un act, nimic; dați-mă în judecată dacă vă place — așa să răspundă fiecare galițian.

Nu este strălucit?

— **Inscrierile la facultatea de medicină veterinară din București încep dela 1 Octombrie—15 Octombrie.** Se pot înscrie numai studenții cetățeni români, iar cei străini numai în limita locurilor disponibile. La 15 Oct. conform dispozițiilor aprobate de Universitate, se va ține un examen de admitere în facultate. Facultatea având inscrite în buget un număr de burse de câte 400 Lei lunar, acestea se vor da în ordinea clasificării studenților admiși la examen. Inscrierile se fac numai la rectorul Universității și numai pe baza certificatului de absolvire a liceului, actului de naștere, de vacin și de naționalitate, toate în original și actul de paupertate pentru cei cari vor să aibă și bursă. Se va aduce și consințământul părinților dacă penitenții nu sunt majori.

Bronz și Aramă roșie rămășițe, cumpăr ori ce cantități. Plătesc bine, oferte la Librăria Anca Cluj Piața Unirii.

Caut cameră goală și bucătărie sau și numai cameră, ori unde în oraș. Chiria după învoială. Adrese la ziar sub „Calfă”.

Repertoriul Teatrului Național:

Azi:	Vlaicu Vodă.
Duminică, 9 Sept. (seara)	Chemarea codrului.
Marți, 11 Sept.:	Vlaicu Vodă.
Joi, 13 Sept.:	Chemarea codrului.
Sâmbătă, 15 Sept.:	Chemarea codrului.
Duminică, 16 Sept. (matineu):	Chemarea codrului.
Duminică, 16 Sept. (seara):	Vlaicu Vodă.

Prefectura județului Cojocna și orașului Cluj.

Nr. 2227—1923.

Apel.

Un foc, alimentat de un vânt puternic, a distrus în câteva ceasuri, complectamente în luna August a. c. gospodăriile a 36 de țărani: români, unguri și evrei, din comunele Nireș și Gilău jud. Cojocna, arzând cu această ocaziune până în temelie și biserica din Nireș.

Locuitorii după cum s'a constatat și de autoritățile superioare, sunt în cea mai mare parte săraci cu desăvârșire, și aproape toți fiind la câmp, în timpul incidentului, n-au rămas decât cu hainele de pe ei. Focul le-au mistuit și toată strănsura anului acestuia; grâu, ovăs, nutreț, paie etc.

Pagubele se urcă la 4 milioane lei. Iarna care se apropie îi amenință să-i găsească fără de adăpost și hrană și pe ei și animalele lor.

În situația aceasta nenorocită, credem că avem atât autoritățile cât și onor. public, o supremă datorie umanitară să le sărim în ajutor, fără amănare și fiecare după putință.

Qui cito dat bis dat.

Statul va veni cu ajutorul sinistraților cu lemne de construcții etc. iar un comitet compus din P. S. S. Episcopul N. Ivan al Feleacului, Vadului și Clujului, președinte de onoare, Dl. General N. Petala, Comandantul Corpului VI. Armată, președinte activ și Dnii membrii: Dr. E. Dăianu, protopop gr. cat., Dl. Vasile Gheție subprefect, Simionescu, Director General al Finanțelor. Emil Petrini Dir. Gen. al Agriculturii, N. Bănescu prof. univ. deputat; Alex. Lepădatu prof. univ. deputat; Gheorghe Leon, prof. univ. Dir. de bancă, Valentin Poruțiu; Dr. Ioan Tămaș, Dnii primpretori: Iosif Pop, N. Borbély, T. Balomiri, A. Vlaicu, Dr. Ș. Șerban, O. Simu, A. Goșa, Dr. V. Greavu, C. Dörr, L. Feldrihan, Andrei Dozsa subprefect penzionat, Dr. Ladislau Zombori, Dir. Orfelinului din Leghia, Dr. Moise Farkas, Dir. la Fabrica „Renner”, David Sebestyen, proprietar și din subsemanții vor lansa un număr de liste de subscripție, vor aranja serbări, etc. pentru strângerea fondurilor necesare la refacerea gospodăriilor. Tot din sumele strânse se vor mai ajuta, pe cât va fi posibil și 14 gospodari din comuna Fizeș acest județ al căror stoguri de grâu a fost arse, din cauza neglijenței unui fochist la treerat.

Despre sumele strânse, ca și despre felul, cum ele vor fi distribuite de comitet, se va da la timp o dare de seamă amănunțită, care se va publica și prin gazete. Corespondența și banii se vor înainta la contabilitatea județeană: Secția Sinistraților.

Sediul comitetului este la Prefectura jud. Cojocna str. Moților Nr. 1.

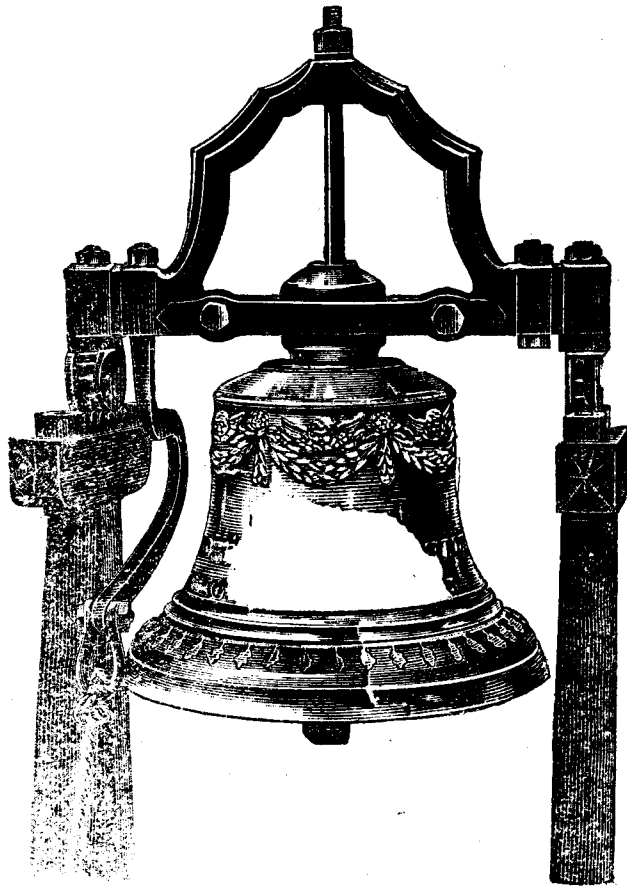
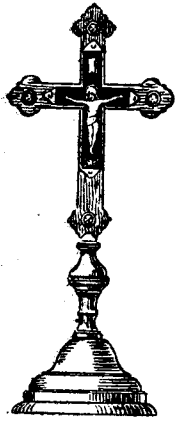
Prefect: Primar: Mureșan Dr. Octavian Utalea

Caut cameră goală și bucătărie, curate oriunde în oraș. Plătesc bine. Oferte la ziar. Sub „După învoială”.

1870

Distins cu medaile de argint și mai multe diplome

Fabrica română ardeleană de clopote patentate

și Ornate Bisericești

Alexandru Anca, Cluj

Înainte succesorii lui Efraim Andrásófszky

Birourile: CLUJ, Piața Unirii 32 și Reg. Maria 14. Fabrica C. Victoriei 30

Unica fabrică în țară, care pregătește clopote patentate de prima calitate după vechiul recept Andrásófszky, care a fost premiat cu medale de argint și mai multe diplome la diferite expoziții. Durabilitatea tonului armonia și exactitatea pregătirii să garantează pe mai mulți ani. — Înainte de a face comandă ori unde, cereți informațiuni și oferte de prețuri dela fabrica noastră. Veniți, Vedeți și vă convingeți.

Az ország egyetlen gyára, amely szabadalmazott harangot készít kitünő ségben az Andrásófszky receptje szerint, mely több kiállításon volt aran ezüst éremmel kitüntetve. Tartósságáról több évi felelősséget vállalunk. M bárhon rendelést tenne, kérjen felvilágosítást és ajánlatot gyárunktól. Jö nézék és győződjenek meg.

Domni Advocati și Judecători!

Comandați urgent dela **Librăria Anca, Cluj**

„Legea de execuție”

cu prefață de Dr. Stefan Laday. Prețul Lei 65.—

„Vademecum” juridic

român—maghiar de Alex. Balázs. Prețul 60 Lei.

A apărut în ediția Camerei de Comerț și Industrie Cluj.

Explicarea Noilor legi de impozite

din care fie cine pricepe clar dispozițiile legii și își poate socoti simplu darea din 1 Aprilie 1923. Prețul unui exemplar face 3 Lei.

Noua Lege a chiriiilor

Prețul unui exemplar face 5 Lei. Să află la Librăria Anca, Cluj.

In atenția femeilor!

A APĂRUT

în editura Librăriei Anca Cluj, îndrumarul doctorului gynecolog Grigoriu întitulat **„Cartea Moașelor”** Fiecare femeie trebuie să-l consulte zilnic, căci cuprinde sfaturi pentru îngrijirea femeii și a copilului înainte și după naștere, noțiuni generale asupra sănătății familiei tuturor îngrijirea boalelor femești cu 130 fotografii femești explicative.

Prețul 120 lei, plus 5 lei porto, care sumă se trimite înainte.

Prețime!

Nou Apărut!

Predici la morți

de I. Marga

1 expl. 35 lei. Se află la Librăria Anca Cluj.

Studente!

și elevi ai tuturor școalelor

cumpărați caete, hârtie, și toate recvizitele

școlare dela

Librăria Anca, Cluj

mai efin ca ori unde. Fiecare primește și

o hârtă a Europei oratit